

Vergaderjaar 2024–2025

26 643

Informatie- en communicatietechnologie (ICT)

Nr. 1373

BRIEF VAN DE STAATSSECRETARIS VAN JUSTITIE EN VEILIGHEID

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 11 juli 2025

Toezeggingen Code Zaakstoedeling Uw Kamer heeft bij motie van lid Six Dijkstra¹ elk departement gevraagd om een brief met daarin een plan voor de registratie van impactvolle algoritmen (categorie B in de handreiking algoritmeregister²) en hoogrisico-AI-systemen (categorie A). Met deze brief geef ik, mede namens de Minister van Justitie en Veiligheid, de Minister van Asiel en Migratie en de Minister voor Asiel en Migratie M.C.G. Keijzer, uitvoering aan deze motie.

Het Ministerie van Justitie en Veiligheid en het Ministerie van Asiel en Migratie onderschrijven het belang van transparantie over algoritmen en AI-systemen die worden ingezet bij de uitvoering van hun wettelijke taken en dat dit op een verantwoorde manier gebeurt. Om het vertrouwen van burgers in ons werk te vergroten en transparant te zijn over onze dienstverlening wordt gewerkt aan het publiceren van algoritmen in het rijksbrede algoritmeregister, www.algoritmeregister.nl. Dit zorgt ervoor dat alle informatie over de inzet van algoritmen en AI-systemen bij de overheid voor de burger op één plek laagdrempelig en begrijpelijk te vinden is.

Huidige vulling door JenV en AenM

Op dit moment hebben de beide ministeries en haar taakorganisaties 32 algoritmen en AI-systemen gepubliceerd in het algoritmeregister. Het gaat om algoritmen en AI-systemen van Politie (6), het Nederlands Forensisch Instituut (4), het kerndepartement (4), het Nationaal Cyber Security Centrum (3), Dienst Justitiële Inrichtingen (2), Raad voor Rechtsbijstand (2), Immigratie en Nationalisatie Dienst (2), Justitiële Informatiedienst (2), Raad voor de Kinderbescherming (2), het Centraal

¹ Kamerstukken II 2024/25, 26 643, nr. 1286

² Digitale Overheid, Handreiking Algoritmeregister, Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, november 2023, versie 1.0.

Justitieel Incasso Bureau (1), Justis (1), Dienst Terugkeer en Vertrek (1), het Centraal Opvangorgaan Asielzoekers (1) en het Nederlands Instituut Publieke Veiligheid (1).

Aanpak rijksbreed

Om het register gevuld te krijgen moeten organisaties verschillende stappen doorlopen. Deze staan benoemd in de Handreiking Algoritmeregister. Allereerst moeten alle algoritmes en AI-systemen binnen een organisatie geïnventariseerd worden. Vervolgens moet bepaald worden welke algoritmes en AI-systemen in het algoritmeregister terecht komen. Daarbij wordt prioriteit gegeven aan de hoogrisico-AI-systemen zoals gedefinieerd in de AI-verordening. Met de Staatssecretaris van Digitalisering hebben departementen afgesproken voor het eind van 2025 ten minste alle hoogrisico-AI-systemen te registreren³. JenV en AenM zijn op koers om dit te halen. Conform de motie Dekker-Abdulaziz van uw Kamer⁴ zullen nieuwe hoogrisico-AI-systemen direct opgenomen worden in het register. Daarnaast worden ook impactvolle algoritmen geregistreerd, waaronder risicoselectietechnieken. Na de selectie en categorisering worden de beschrijvingen opgemaakt, gecontroleerd en vervolgens gepubliceerd.

Departementsbrede tijdslijn en aanpak

In 2023 is een projectgroep gestart om JenV en AenM organisaties te ondersteunen bij het publiceren van impactvolle algoritmen en hoogrisico-AI-systemen in het algoritmeregister. Hierin wordt gewerkt met een aanpak (zie bijlage I) in 5 fasen: agenderen, inventariseren, documenteren, publiceren en inbedden. Inmiddels zijn organisaties in de fase van publiceren én actief met het inbedden van het algoritmeregister in de organisatie. In de projectgroep wordt hulp geboden bij het opstellen van publicatieteksten op B1-niveau om de kwaliteit en begrijpelijkheid van registraties voor burgers te verhogen. Ook worden er twee keer per jaar publicatiemomenten georganiseerd waarbij nieuwe publicaties worden gepresenteerd. Hierbij is ook aandacht voor de nieuwe transparantieverplichtingen die volgen uit de AI-verordening, die in augustus 2024 in werking is getreden. De voortgang voor de vulling van het algoritmeregister wordt elk kwartaal besproken in de CDO- en CIO-raad van JenV/AenM, waar de *chief data officers* en de *chief information officers* van de organisaties in het JenV/AenM-domein zitting in hebben.

JenV en AenM hebben samen ruim 40 taakorganisaties. Het vraagt een forse inspanning van organisaties om de inventarisatie, documentatie en publicatie zorgvuldig uit te voeren om zo de burger zo goed mogelijk van informatie te voorzien. Daarbij blijkt met name dat het zorgvuldig documenteren conform de daarvoor thans geldende kaders de nodige inzet van organisaties vraagt.

Alle organisaties hebben inmiddels hun inventarisaties uitgevoerd en hun plannings inggericht om eind 2025 alle impactvolle algoritmen en hoogrisico-AI-systemen gepubliceerd te hebben.

In uitzonderlijke gevallen kan de registratieplicht van algoritmen leiden tot ondermijning van andere zwaarwegende belangen, zoals het opsporingsbelang. In dat geval wordt er telkens gekeken welke informatie gedeeld kan worden zonder deze belangen te schaden. Organisaties houden in deze uitzonderlijke gevallen een interne boekhouding bij.

³ Kamerstukken II 2022/23, 26 643, nr. 1056

⁴ Kamerstukken II 2022/23, 36 360 VI, nr. 14

Aandachtspunten

Voor JenV en AenM zijn er in totaal 32 verplicht te publiceren algoritmen en AI-systemen geïnventariseerd. Hierbij gaat het om 22 impactvolle algoritmen (inclusief risicoselectietechnieken) en 10 hoogrisico-AI-systemen⁵. Hiervan zijn inmiddels 11 impactvolle algoritmen en 3 hoogrisico-AI-systemen gepubliceerd. De overige 11 impactvolle algoritmen en 7 hoogrisico-AI-systemen staan voor eind 2025 gepland voor publicatie.

De overige 18 van de inmiddels 32 gepubliceerde algoritmen en AI-systemen zijn niet gecategoriseerd als impactvol of hoogrisico, maar als overig (categorie C). Deze overige algoritmen en AI-systemen kennen geen verplichte publicatie. De betrokken organisaties zijn van oordeel dat publicatie van deze overige algoritmen bijdragen aan de gewenste transparantie. Vanwege continue ontwikkeling kunnen aantallen wijzigen wanneer er nieuwe algoritmen en AI-systemen in gebruik worden genomen.

In deze telling zijn de onafhankelijke toezichthouders in het domein van JenV en AenM niet meegenomen⁶. Zij registreren zelfstandig algoritmen en AI-systemen in het register. Desgevraagd ontvangen zij wel ondersteuning vanuit de projectgroep.

Een goede rechtsbescherming voor burgers bij de inzet van impactvolle algoritmen en hoogrisico-AI-systemen acht ik van groot belang en is onmisbaar bij het benutten van de kansen van deze technologieën voor de opgaven waar JenV en AenM voor staan. Transparantie door middel van publicatie in het algoritmeregister is hiervan een wezenlijk onderdeel.

Vervolgproces

Ik zal uw Kamer via de Jaarrapportage Bedrijfsvoering Rijk 2025 informeren over de verdere voortgang, deze wordt in mei 2026 verwacht.

De Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid,
T.H.D. Struycken

⁵ De Kamer is hierover op 21 mei 2025 via de Jaarrapportage Bedrijfsvoering Rijk 2024 (Kamerstuk 31 490, nr. 365) geïnformeerd.

⁶ Dit betreft Inspectie Justitie en Veiligheid, Autoriteit online Terroristisch en Kinderpornografisch materiaal, Autoriteit Persoonsgegevens, Bureau Financieel Toezicht, College van Toezicht Collectieve Beheersorganisaties auteurs- en naburige rechten, College voor de Rechten van de Mens en de Kansspelautoriteit.

5-fasen aanpak project uitrol algoritmeregisters JenV

